

ÕIGUSUUDISED

TARK

Autor:
Rahel Behrsin
advokaadibüroo TARK
advokaat

Koostaja advokaadibüroo TARK. Projekti juhib vandeadvokaat Aare Tark

Väljaandja
Äripäeva teabekeskus
Vana-Lõuna 39/1
19094 Tallinn
info: 667 0099
e-post: teabevara@aripaev.ee
www.teabevara.ee

Õigusabi
Advokaadibüroo TARK
Roosikrantsi 2
10119 Tallinn
tel: 611 0900
e-post: info@tark.legal
www.tark.legal

TULEMAS ON UUS KÜBERTURVALISUSE SEADUS

Valitsuses on kooskõlastamisel uus küberturvalisuse seadus, millega plaanitakse kehtestada nõuded, et tagada võrgu- ja infosüsteemide turvalisus. Seaduse eesmärk on võtta üle Euroopa Liidu 6. juulil 2016. aastal vastu võetud direktiiv nr 2016/1148 ehk nn NIS-i direktiiv. Uue seadusega seatakse nõuded peamiselt ettevõtetele, kes pakuvad digitaalseid teenuseid ja võrguteenuseid. Seaduse tähenduses on digitaalse teenuse osutaja igasugune teenuseosutaja, kes pakub internetipõhist kauplemiskohta, otsimootorit või pilveteenust.

Eelnõus on sätestatud uued küberturvalisuse tagamise põhimõtted, millega üritatakse vältida küberintsidente. Küberintsident on eelnõu kohaselt süsteemis toimuv sündmus, mis ohustab või kahjustab süsteemi turvalisust. See on sündmus, mille tagajärjel võib väheneda võrguvõimekus või võivad isikuandmed lekkida kolmandatele isikutele. Eelnõu sätete kohaselt lasub esmane vastutus oma võrgu- ja infosüsteemi turvalisuse tagamisel teenuseosutajal. Küberintsidendi korral tuleb võrgu- ja digitaalteenuste osutajatel võtta kasutusele abinõud, et piirata intsidendi negatiivset mõju nii teistele süsteemidele kui ka teiste isikute õigushüvedele.

Seaduse järgi on digitaalseid teenuseid ja võrguteenuseid osutavatel ettevõtetel kohustus teavitada tekkinud küberintsidendist. Teenuseosutaja peab suure mõjuga küberintsidendist teavitama isikut, keda küberintsident võib mõjutada, või avalikkust, kui mõjutatud isikuid pole võimalik eraldi teavitada. Samuti peab intsidendist teavitama Riigi Infosüsteemi Ametit.

Eelnõu vastuvõtmisel luuakse ka küberintsidentide register, kus peetakse toimunud küberintsidentide kohta arvestust. Registrisse talletatakse info küberintsidendiga seotud olnud ettevõtete

turvasüsteemide või turvameetmete kirjelduse või tehnoloogiliste lahenduste kohta, samuti poolleioleva järelevahtemenetluse kohta. Registriandmed pole igähele avalikult kättesaadavad.

Pädevus küberintsidente ennetada ja lahendamist korraldada, sealhulgas kehtestatud nõuete järgimise üle järelevahteme korraldamine, antakse Riigi Infosüsteemi Ametile. Seaduse nõuete rikkumisel võib Riigi Infosüsteemi Amet trahvida kohustatud isikuid kuni 800-eurose trahviga. Kui rikkuja on juriidiline isik, on suurim trahvisumma 20 000 eurot.

Direktiivi sätteid tuleb liikmesriikides üle võtta hiljemalt 9. maiks 2018, kui direktiiv kogu Euroopas jõustub.

HALDUSMENETLUS MUUTUS AJAKOHASEMAKS

Alates 1. veebruarist 2018 kehtib uus haldusmenetluse seaduse ja teiste seaduste muutmise seadus, millega ajakohastati haldusmenetluse seaduses elektroonilise menetluse regulatsioon.

Seadusemuudatuse eesmärk oli luua elektroonilises vormis tehtavat haldusmenetlust reguleeriv üldregulatsioon, mis lahutuks menetluses osaleva isiku õiguste tõhusa kaitse vajadusest ning võtaks arvesse tänapäevaseid nõudeid ja vajadusi isiku ja riigi suhtlemiseks elektroonsel viisil.

Seadusemuudatuse olulisim muudatus on see, et dokumendi elektrooniline kättesaamine võrdsustati kättesaamisega posti teel. Seega võimaldab uus regulatsioon esitada haldusorganitele digitaalseid volikirju ning haldusorganitel väljastada elektroonilisi haldusakte ja määrusi. Tänu seadusemuudatusele on haldusorganil nüüdsest võimalik paremini arvestada elektroonilise asjaajamise iseärasustega.

Uue seaduse kehtimisest on haldusorganil õigus ise valida dokumendi kättetoimetamisviisi. Uute kättetoimetamisviisidena

võib haldusorgan isikule dokumendi saata e-maili teel või teha dokument kättesaadavaks asjakohases infosüsteemis või Eesti teabevaravas eesti.ee.

RIIGIKOHUS SELGITAS, MILLISTEL JUHTUDEL EI PEA JUHATUS OSANIKULE TEAVET ANDMA

Riigikohus selgitas 14. veebruaril 2018 tehtud otsuses nr 2-16-3492, millistel juhtudel ning kuidas peab osühingu juhatus osaniku teabenõuetele vastama. Kohtuasjas esitas osanik osühingu vastu hagi, milles nõudis osanik, et kohus tunnistaks tema õigust saada osühingu juhatuselt ettevõtte kohta teavet ning võimalust tutvuda ettevõtte dokumentidega. Avaldaja leidis, et ettevõtte juhatus lubas tal tutvuda ainult osaga dokumentidest.

Riigikohus selgitas lahendis, et äriseadustiku § 166 lg 1 järgi on osanikul õigus saada juhatuselt teavet osühingu tegevuse kohta ja tutvuda osühingu dokumentidega. Siiski ei saa osanik riigikohtu arvates küsida kõike. Riigikohus kirjeldas otsuses, mida osanik juhatuselt nõuda ei saa.

Esiteks leidis riigikohus, et osanik ei saa teabenõudena taotleda, et juhatus vastaks sellistele küsimustele, millele vastamine kujutab endast üksnes juhatuse hinnangu andmist mingile olukorrale. Näiteks ei saa küsida juhatuselt mõne konkreetse tehingu seaduslikkuse kohta või küsida küsimusi, mis eeldavad juhatuselt mingite oletuste või prognooside tegemist.

Teiseks leidis riigikohus, et osanik ei saa nõuda juhatuselt ligipääsu dokumentidele, mida pole veel olemas. Kui osanik on siiski seisukohal, et selline dokument on olemas, peab osanik ise põhjendama, miks ta usub, et taoline dokument olemas on.

Kolmandaks ei saa osanik nõuda juhatuselt selliseid dokumente, mida ühing muidu koostama ei peaks. Nõuda saab ainult dokumente, mis ühingu olemas on. Nii ei saa osanik nõuda näiteks iga kvartali majandusaasta aruannete esitamist, kui ühing selliseid aruandeid tavaliselt ei koosta.

Riigikohus selgitas ka, et teabenõude raames ei saa osanik nõuda dokumentide koopiaid. Kuigi pole keelatud osanikule dokumentide koopiaid saata, kui ühing leiab, et see on tema jaoks vähem koormav, kui võimaldada tutvuda dokumentidega osühingu ruumides, ei saa osanik ühingu koopiade andmiseks kuidagi kohustada.

Osanik peab teabe taotlemisel käituma heauskselt ja peab saadud teavet ka heauskselt kasutama. Osühing peab seevastu andma osanikule teavet, mille andmine tema huve palju ei kahjusta. Samas võib osanik ühingu teabenõudega koormata siiski mõistlikul määral. Teabenõude täitmise viisi valikul tuleb valida viis, mis äriühingu tegevust võimalikult vähe häiriks.

Äripäeva
teabevara
on nutiajastu
tööriist

www.teabevara.ee

